

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCLII [i. e. CCLXII].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

man ab ordinaria iurisdictione exempta non est; vel si exempta est, impetrato rescripto Apostolico, per quod causa alicui in dignitate constituto in diocesi Cameracensi in loco insigni residenti committatur: nisi fortè Bullæ super hac Domini Petri impetratione obtentæ Executori in illis deputato cognitionem quoque causæ committant. Ita quod planè necessum sit Bullas ipsas tam gratiosam quàm executariam seu illarum copiam transmittere, ut certiore iudicio de omnibus statui ac definiri possit.

De Præbendis.

S Y M M A R I V M.

Indultum Regi concessum nominandi ad beneficia.

1. Clericatura non probatur ex presbyterio.
2. Clericus unius diocesis potest esse alterius presbyter.
3. Nominatio per laicum ex concessione Papæ facta, consecr. per Papam facta.
4. Principi asserenti credendum.
5. Instrumentum publicum plenissimè probat.
6. Simonia delictum prauissimum, ideoque non presumendum.
7. Possessio beneficii omni die capi potest.
8. Publicatio Bullarum Apostolicarum quo modo facienda.
9. Notarius Apostolicus de rebus sacris potest facere instrumentum in Regno, etiam si per Regem approbatus non sit.
10. Instrumento opus non est de actiis, qui aliter probari potest.
11. Nominatio ad Ordinarios directæ extenditur etiam ad beneficia vacantia in mensibus Papalibus.
12. Iuri questio princeps derogare non censetur.
13. Clausula decreti irritantis potentissima.
14. Papa conferendo expectantes præuenire potest.
15. Ordinarius conferens in omnibus mensibus ex indulto Papæ an censetur iure ordinario an Papali conferre.

CONSILIUM CCLII.

Ex collatione eorum, quæ in causa possessionis Capellaniæ ad altare Beatæ Mariæ in parochiali Ecclesia loci de Geerbeets Leodienensis diocesis utrimque allegata, & producta sunt in amplissimo Concilio Brabantia, inter Dominum Godevardum Humbeech Impetrantem, ac Magistrum Paulum Parys Opponentem, deprehenditur titulus, & ius Impetrantis præualere, ideoque secundum eum hanc possessionem causam definendam esse tamquam potiora apparentioraque jura habentem; quia non ex sola possessione, ut in rebus profanis, l. 1. vii. possidet. sed ex jure quoque causæ beneficialis terminanda est, ut ei adiudicetur possessio, & in ea manuteneatur, qui apparentiora jura habet, Dec. in l. fin. c. De edict. d. Hadr. tollen. sic quod possessio in beneficiis Ecclesiasticis mixtæ naturæ sit, & sine titulo, hoc est deductione juris induci, aut concludi non possit, Rota decis. 55. Ad instantiam, alias est 2. ut lit. pend. in novis. Collationem igitur istam explicando & incipiendo à persona ac qualitate Impetrantis, quæ ante omnia qualificari debet, antequam de jure Rei quæretur, l. Si queramus De

testam. dicimus de clericatura Impetrantis (quæ ad obtinendum simplex beneficium, etiam si Canonatus sit sufficit, c. Super inordinata. De præb. c. Cum adeo de rescriptis.) sufficienter constare per exhibitionem literarum clericaturæ; ut etiam Opponens ipse fatetur. † Nec ad rem facit cavillatio Opponentis, quod tam in literis nominationis, quàm in instrumento acceptationis, necnon instrumento in possessionem inductionis, impetrans dicatur esse presbyter Cameracensis diocesis: nam expressio maioris qualitatis, quæ necessaria non est ad obtinendum beneficium, nocere non debet: cum non contineat finalem causam ipsius nominationis, sic quod expressa & non probata nocere non debeat, l. Testamentum c. De testamen. sufficiatque Impetrantis eam qualitatem, quæ necessaria est, quæque sola sufficit, clericaturam scilicet probasse; cum probatio solius qualitatis presbyterij non videatur sufficere, propterea quod ex illo necessariò non constet de clericatura (quæ ut diximus ad obtinendum beneficium omnino necessaria est, d. cap. eum adeo cap. Ex literis De transact.) propterea quod de facto quis per saltum promoveri possit ad Presbyterium. c. 1. de cler. per saltum promot. quamvis interim presbyterij qualitas in Impetrante notoria sit. Proinde nullius momenti sunt quæ Opponens adfert de demonstratione falsa, & de presbyterio sine literis dimissorijs Episcopi Leodienis, à quo Impetrans clericus creatus est obtento: nam quod demonstratio falsa sit non probatur, cum verum sit Impetrantem presbyterum esse Cameracensis diocesis, etiam si illud probatum non sit, quia necessariò probari non debuit, præsertim quod constet per Opponentem id negatum non esse: quod si Opponens inter verbales allegationes negasset, vel defectum ejus qualitatis obiectet, Impetrans sine negotio probare potuisset, eademque opera demonstrare, quod illegitimè, & juris ordine minimè observato ad presbyterium non pervenerit. * Vnde quod Opponens ex ista Impetrantem errasse in propriæ diocesis expressione, & errando sibi præjudicasse videtur. in c. Significante na. 2. in 2. declaratione De rescriptis. in proposito verum non est: quia nihil vetat, ut qui alterius diocesis est clericus alterius sit presbyter, c. cum nullus de temp. ord. lib. 6. Qualificatâ personâ Impetrantis, de re ipsa, hoc est titulo, & jure quærendum est. De quo nulla hic est dubitatio; ob id, quod Impetrans nitatur claro & liquido jure facultatis nominandi per se dem Apostolicam Regiæ Catholicæ Majestati concessæ, per quam Impetrans intra tempus trium mensium à die præsentationis literarum nominationis suæ Majestati factæ per suam Majestatem nominatus fuit, ad Collationes Personarum Personatus Collegiatarum, & Parochialis Ecclesiæ Oppidi de Levis: † per hujusmodi enim nominationes, quia autoritate Pontificia fiunt, & in illis nominans etiam si sit laicus Sanctissimi Domini Papæ quasi minister est, argum. l. Si quis Titio De leg. 2. cum is facere intelligatur cujus auctoritate, ac mandato actus explicatur, c. Mulieres in fin. de sent. excom. nominato jus acquiritur non tantum ad rem, sed etiam in re, cap. ult. de concess.

acceptatio, sed sit voluntaria jurisdictionis nec egerat cause cognitio, quovis die exerceri potest & magis profano, quam sacro l. *Actus C. De ferijs l. 2. §. dies, Quis ord. in ben. poss. servet. Alberic. in l. illud. C. de sacrosan. eccles.* Et quamvis Advocatus Opponentis pro alstruenda huiusmodi obiectione in testimonium producat Petri Anchorani consilium septuagesimum quintum (ita enim habet exemplum scripturae Memorialis nobis exhibitum) adhibita tamen diligentia non potuimus id in demonstrato loco invenire.

Predicta obiectioni adjungit Opponens hanc, quod acceptatio huiusmodi possessionis facta sit clancularie, & quod non sit facta publicatio gratia impetrantis: sed diluitur hæc obiectio ex clario & liquido instrumento acceptæ possessionis, in quam impetrans inductus est non per privatum hominem, sed per ipsius Ecclesiæ Leevvensis Decanum, virum in dignitate constitutum, præsentibus testibus sufficientibus & Notario; ita ut quod coram pluribus, & præsertim publicis personis factum est, clandestinum dici non possit, l. *Palam De verb. sign.*

Et quoad omniam publicationem, hoc primum dicimus, quod illam non requirat Bulla nominationis, ideoque illius defectus, præsertim in hoc iudicio possessorio, attendi non debeat, Deinde defectus publicationis huiusmodi nullus hic est: etenim ex dicto instrumento constat impetrantem D. Wilhelmo van Daelen & Notario exhibuisse literas nominationis, ac literas Apostolicas cum fulminato processu, necnon instrumentis acceptationis, & provisionis, ipsque in præsentia Rei prolatis, & apertis, possessionis hanc traditionem factam esse: quæ omnia pro insinuatione abunde sufficiunt. Quamvis in usu solemnibus publicationis, qualem aliquot Regulæ Apostolicæ in meris expressivis requirunt, plurimum differentia sit inter dignitates, aliasque beneficia jurisdictionem vel curam animarum habentia, quæ majorem solemnitatem publicationis requirunt; & inter simplicia beneficia nullam curam animarum, nullam jurisdictionem habentia (quale est hoc simplex beneficium, de quo hic controversitur) in quibus sufficit nominationem seu gratiam publicari coram honestis personis, & Notario, l. *Lud. Gomes ad reg. Cancell. De public. resig. quest. 9. nu. 7. & 8.* Quod in proposito minorem habet dubitationem ex eo, quod impetrans momentaneam possessionem non obtinuerit, sed perdit eam; in cuius consequentiam statim hoc possessorium iudicium instituit, & in accepta apprehensaque possessione, se manentem contendit: ita ut de publicatione nulla possit esse dubitatio. Hoc enim discrimen constituitur, l. *Gomes. & alij ad regul. Cancell. de publ. resig. inter momentaneam possessionem, cuius scilicet acquisitionem & velut imaginariam apprehensionem nihil amplius secutum est, cuiusque in consequentiam realiter & palam amplius nihil actum est, ut illa scilicet præsumatur clandestina, nec sufficiat nisi sit solemniter publicata, propter fraudes, quæ ex actus clandestinitate exurgere solent, & inter non momentaneam, in cuius scilicet consequentiam publicè ac palam aliquid actum est; sic ut in publicam notitiam*

abierit novi possessoris adventus & possessio, ut scilicet formal publicationi acquipolleat, l. *Lud. Gomes ad d. regul. q. 11.*

Novissimè ad enervandam huius obtentæ possessionis potestatem objicit Opponens, quod D. Godefridus Vollus Notarius instrumenti acceptæ possessionis non sit ad exercitium Notarius admissus per Concilium Brabantia, quod nova constitutio de anno 1440. Caroli Quinti Imperatoris in Brabantia requirit; nam ea constitutio ad actus profanos tantum referenda est, non ad spirituales causas. Quæ ratione dixit Ioannes Faber, in l. *secundum C. de donat.* quod quamvis Apostolicus seu Papalis Notarius in Regno non possit de rebus profanis facere instrumenta, recte tamen faciet de rebus spiritualibus, inter quas sunt beneficia, beneficialesque causæ. Sed de potestate, conditione, qualitate huius Notarii querendum hic non est, cum non negetur per partem Opponentem, sed apertè recognoscatur, quod impetrans possessionem huius beneficii cooperante D. Wilhelmo van Daelen obtinuerit; ita ut hoc instrumento non indigeat impetrans. Neque enim ad solemnitatem acceptæ possessionis requiritur instrumentum huius, cum nullo jure caveatur, & generale sit, quod instrumenta non ad substantiam, sed tantum ad rei actus probationem conficiantur, & quod deficientibus instrumentis, vel confectis amissis rei veritas per confessionem partis, vel testes, aut aliter probari possit, l. *1. l. Si ut l. instrumentis C. de fide instrum. l. Non ideo C. Fam. et c.* Sic quod cum de veritate rei actus constet, de modo aut medio probationis curandum non sit.

Et quoniam Opponens omnes angulos peritendo, & cavillando, ut bono jori impetrantis tenebras offundat, & colorem detrahat, hoc quoque objicit, quod hoc beneficium vacaverit in mense Maio, qui notoriè ex alternatis mensibus Pontificis est, & quod gratia nominationis restricta sit ad mensem Ordinariis reservatum; ita quod cum huiusmodi Papales gratiæ non nisi strictam interpretationem recipiant, cap. *Cui De non sacerdotali De prob. lib. 6.* facultas acceptandi in mensibus Ordinariis non debeat extendi ad beneficia vacantia in mensibus Pontificis; dicimus huiusmodi interpretationem & verborum aucupationem verbis dictæ gratiæ repugnare; hæc enim verba, etiam in aliquo vel aliquibus ex mensibus per nos ordinarios Collatoribus vel Collatoriis &c. non restringunt facultatem acceptandi ad menses Ordinarios, sed extendunt per amplificativam & implicativam particulam, etiam, quæ implicat aliud diversum, ac separatim ab expressio. *Gl. ff. l. si contendat De fideiuss. DD. in l. 1. C. Qui admitti ad ben. poss.* Cum ergo præter Ordinarios menses non sint nisi Pontificis, consequens est eos quoque remissos esse acceptationi nominatorum: neque sane verosimile est Pontificem Ordinariis tantum, & non sibi præjudicare voluisse.

Et hæc hæcenus pro assertione juris, quod impetrans prætendit: ita ut tantum restet labor removendi juris quod Opponens ex suo capite prætendit. Habet Opponens collationem Reverendissimi Domini Roberti à Bergis Episcopi Leodiensis, non ordinario jure concealam, sed autho-

ritate

ei concessarum, ut in mensibus etiam Pontificijs omnia vacantia beneficia conferre possit: quæ gratia cum sit posterior, de data scilicet Iunij anno 1561. derogare videtur antecedenti gratia Regiæ Majestati concessæ Calendis Iunij anno 1560. ut generaliter posteriora derogant prioribus, l. *Patra novissima C. de patris*, præsertim propter cumulum & amplitudinem clausularum derogatoriarum in dictis literis facultatis positarum. Caterum quamvis multa hic in medium adferri possent ex comparatione clausularum, quibus Regia gratia nominandi instructa est, & illarum, quæ in literis facultatis Reverendissimi Episcopi Leodiensis positæ sunt, per quæ excessus derogationum in gratia nominationis Regiæ contentarum tam quoad præterita, quam quoad futura demonstrari possent; unum tamen hic tantummodo proferimus, omnes derogationes in literis facultatis Reverendissimi Episcopi Leodiensis nihil posse adversus derogationem gratiæ nominationis: ob id, quod in illa inserantur hæc verba: *Quodque presentibus literis per quasvisque nostras literas etiam motu, & scientia similibus emanatas & emanandas, etiam facientes plenam & expressam de toto tenore presentium mentionem, non sit nec esse censetur derogatum, nisi derogatio huiusmodi de expresso consensu sua Majestatis, & de plenitudine potestatis facta fuerit.* Quæ verba intensissima sunt, & omnes effectus motus proprii, plenitudinis potestatis, & derogationum quarumcumque clausularum vim, atque effectum retundunt, ipsique Pontifici vinculum iniungunt, ut ex plenitudine etiam potestatis nihil hic possit: conjunctim enim ad facultatem derogandi hic requiritur consensus Regiæ Majestatis, & plenitudo potestatis; quæ sic in literis hæc conjuncta sunt, ut ex sola plenitudine hic nihil contrarium constitui possit, l. *Si quis ita stipulatus de verb. obl.* Cum igitur non constet literas facultatis Reverendissimo Episcopo Leodiensi concessas processisse cum prævio suæ Majestatis consensu, non possunt aliquam vim derogationis adversus Regiam gratiam habere; ne quidem ob id magis, quod Opponens literas Placiti Regiæ Majestatis obtinuerit. † Nam huiusmodi Placitum simplicem usum tantum permittit, sed potestatem & effectum literarum Apostolicarum suo loco relinquit, & minime amplificat; prout etiam ex concessione huiusmodi Placiti facta octava Iunij præjudicari non potuit iuri ipsi Impetranti prius quanta Iunij ex sua acceptatione acquisito, l. 2. §. *si quis à principe Ne quid in loco publ.* †

13 Certum ergo est per hanc Impetrantis nominationem, & præsertim per decretum irritans manus Reverendissimi Episcopi Leodiensis fuisse ligatas, c. *Si beneficia, c. Si postquam De præben. lib. 6. card. Zab. conf. 104. post reditum, Panor. in c. Dilectio. De præben.* sic quod omnia in contrarium acta inficiat, omniaque contraria juris effectui ac adminiculo destitui faciat, *Marian. Socin. conf. 67. Eadem die nu. 9. vol. 3. & ex huiusmodi Episcopi collatione Opponentis ne colorem quidem possidendi obtinere potuerit, Guido Papa decis. 71. & 85. Doff. in c. Ex literis De rest. spoliat. Lud. Rom. conf. 483. dubitatur primo nu. 14. ac prioritas tituli in obtinenda collatione, quam Opponens prætexit,*

nihil efficiat: quia durante mense concessio nominato ad acceptandam, nihil contrarium fieri potuit.

Vnicus tantum restat scrupulus, quem Oppo- 14
nens urget; quod collatio Reverendissimi Episcopi Leodiensis sit collatio non ordinaria, sed Pontificia, facta per potestatem ei per Pontificem concessam: ita ut, quemadmodum Papa non prohibetur omnes expectantes prævenire, & præveniendo eorum expectationi præjudicare, c. *Si à sede cap. Si cui De præb. lib. 6.* ita quoque videatur hæc præveniens acceptationem nominati per Regias literas, obviare Impetranti. * Verum quia literæ 15
facultatis, quæ diriguntur ad Ordinarios, ut possint in omnibus mensibus conferre, non tam adjiciunt Ordinarijs facultatē conferendi, quam restrictam eorum potestatem per reservationes Pontificias, quam à jure communi habent, laxant & restitunt, *per. Ancor. conf. 131. Ad exclusionē To. Staphil. in tit. de liter. gratiæ §. tertia forma nu. 4.* consequens est, quod collatio, quæ fit per huiusmodi relaxationem, censetur magis fieri jure ordinario & autoritate Ordinarij, quam autoritate Papæ; sic quod Ordinarij præventio gratiam Papalem impedire non possit, d. c. *Si beneficia d. c. Si postquam.* Et ut dicatur nominatus, seu provisorius per literas facultatis Episcopi autoritate Apostolicâ provisorius: tamen quia literæ Regiæ nominationis tam prægnantes derogationum clausulas habeant, ut diximus, non potest censei Pontifex Reverendissimo Episcopo Leodiensi concessisse, ut præveniendo præjudicet nominationibus Regijs. In qua consideratione consistit labefactio omnium, quæ pro Opponente in medium adferri possent. Cui hoc quoque rectè adjungitur, quod Reverendissimus Episcopus Leodiensis conferendo Opponenti verè non præveniret; ob id, quod Impetrantis nominatio aliquot annis fuerit anterior, & per eam nominato jus acquisitum ad rem, *cap. ult. De concess. præb. Gloss. in d. §. item quod ad dictas in verb. nominare De collat. in pragmat. sanct.* quod postea fuit productum in esse, eveniente casu vacationis, & corroboratum accedente acceptatione.

Omnibus igitur discussis, & collatis, deprehenditur jus Impetrantis non tantum esse coloratum, quod ad possessorem obtinendum sufficeret, sed perfectum, & ex omni parte absolutum; nullum impedimentum ei faciente titulo vel jure, quod Opponens asserit: sic ut ob id Amplissimorum Dominorum officium esse putemus, Impetrantem in possessione huius beneficii manutenere, seu mantentum declarare; Opponente in expensis litis, damnis, ac interesse condemnato.

De Præbendis.

S V M M A R I U M.

Nominatio Principis secularis ad beneficia & jus rotuli.

1. Regula de triennali possessione obtinet etiam in beneficio iuris patronatus.
2. 4. Rotuli annotatio ad beneficia ius non tribuit.
3. Gratia expectativa manus Papæ non claudit.
5. Exceptio de iure rectoris non prodest.
6. Ius patronatus non incidat in confiscationem confiscatorum bonis